

10 september 2026

To bid or what to bid, that's the question

(vrij naar William Shakespeare)

Het nieuwe competitie seizoen komt er aan en dus zijn we op ODD een paar weken aan het butleren, althans in de A en de B-lijn. Dat vergt toch echt een wezenlijk andere tactiek dan Paren (%). Peter van Hemmen heeft hierover in een van zijn e-mails al het nodige gezegd. Ik zal volstaan met een paar typische aspecten: 1] de grote spellen zijn belangrijk: als je een slem biedt en maakt levert dat vaak meer dan 10 imps op; 2] als je een manche ruikt moet je hem bieden, die ene keer dat je down gaat weegt niet op tegen al die andere keren dat je 420 schrijft tegen 170; 3] overslagen zijn minder van belang, het thuisbrengen van je contract is belangrijker; en omgekeerd ook: soms speel je een kaart die bij een bepaald zitsel het contract doet sneuvelen, maar het kan ook een overslag voor de burens opleveren; niet erg.

Er zaten donderdagavond een paar wilde spellen tussen.

Neem spel 2:

Spel 2 O/NZ			
		♠-	
		♥HV1092	
		♦54	
		♣987654	
♠H107432		W N O Z	♠AVB86
♥A			♥65
♦HB873			♦V1096
♣3			♣B2
♠95			
♥B8743			
♦A2			
♣AHV10			

Meestal zullen OW de ♠-fit wel vinden en dan is 11 slagen hun deel. NZ vinden hun ♥-fit ook wel en moeten eigenlijk wel doorbieden tot 5♥ en zoals het zit zelfs tot 6♥ dat alleen maar down is met ♦ start (en anders is het een prima redding). In de A-lijn zat geen enkel NZ-paar in een ♥-contract en in de B-lijn evenmin.

Nadat Oost heeft gepast en Zuid 1♥ biedt, ligt de bal bij West. Die heeft meerdere opties: 1♠, 2♠, 3♠ of 2♥* (Michaels ♠ en een minor). 2♥* zou leuk uit kunnen pakken maar het helpt – zeker met gepaste Maat vaker de (spelende) tegenpartij. Die heb je namelijk verteld hoe het spel zit. Of je 1 of 2 of 3♠ biedt hangt een beetje af van je stijl en je afspraken. Mijn ♥-je gaat naar 3♠: Maat heeft al gepast dus is het tijd voor ‘pressure bidding’ ofwel druk op de ketel. Noord moet onder druk ofwel gestretched bieden op hoog niveau en dat loopt nog wel eens verkeerd af.

Een ander lastig spel was spel 11.

Spel 11 Z/-

♠AV7
♥A3
♦A97652
♣V4

♠B864
♥VB
♦H108
♣10653

♠-
♥1098764
♦B4
♣H9872

♠H109532
♥H52
♦V3
♣AB

Een klein slem in ♠ lijkt heel verleidelijk en biedbaar, maar hoe blijf je er uit?
Het bieden zou zo kunnen gaan (in een 2 over 1 biedverloop):

<i>West</i>	<i>Noord</i>	<i>Oost</i>	<i>Zuid</i>
---	---	---	1♠
Pas	2♦	Pas	2♠
Pas	3♠	Pas	?

2♠ was ‘waiting’, kan een 5-kaart ♠ zijn, niet geschikt voor 2NT en ook niet geschikt voor een 3♠-bod. 3♠ is start cueing, het belooft een 3+-kaart ♠ mee en te sterk voor 4♠ (“grote stappen snel thuis”). Het vraagt expliciet aan Zuid om een cue (controle) te bieden. Die hoeft dat echter niet te doen als ie een doorgezakte opening heeft gehad, dan biedt ie meteen 4♠ (en als Noord dan nog doorgaat, is dat voor zijn rekening). Na 3♠ ligt de bal dus bij Zuid. Omdat ie niet helemaal minimaal is (7 losers én een extra ♠) kan ie één keer piepen: 4♣. Noord wordt enthousiast en biedt 4♦ en nu kan Zuid van alles doen: 4♥ Last Train of 4NT RKC maar wat mij betreft mag ie wel de handdoek gooien: 4♠ (“Maat, ik heb verder niks meer over”). En nu moet Noord het misschien ook maar voor gezien houden (Als ie bv AQ7, A3, AK9765, 42 had gehad dan had ie nog wel door kunnen gaan; dan is de ♦-kleur mogelijk vrij te troeven. De paren die toch in 6♥ verzeild raakten kwamen van een koude kermis thuis: ♦K zat mis én de ♠ zaten beroerd scheef.

Een typisch Butler spel was spel 20.

West/Allen

De Zuidhand ziet er als volgt uit:

|

♠H10
♥A5
♦105
♣H1098765

En het bieden gaat:

<i>West</i>	<i>Noord</i>	<i>Oost</i>	<i>Zuid</i>
Pas	1♥	Pas	1NT
Pas	2♠	Pas	3♣

Pas 3NT Pas ?

En nu? In Paren (%) heb je een redelijke (automatische) Pas. In Butler zijn er meer opties. Het lijkt erop dat je in een ♣-contract meer aan jouw hand hebt dan in NT. Wat ook meespeelt is dat – mocht je afstoppen in 5♣ – dat zoiets minder erg is in Butler. Ergo, het kan geen kwaad om de ♣ in beeld te brengen. Je kunt 5♣ bieden, om te spelen, maar als je nu 4♣ biedt dan is dat sowieso forcing. Het is geen contractverbetering, maar een slempoging ! Ja, ondanks je eerdere 1NT-bod ! Op 4♣ hoor je van Noord 4NT. Dat is géén RKC, maar ‘to play’; het zegt vooral dat Noord niet zo geïnteresseerd is in een ♣ slem (anders had ie wel een cue geboden: 4♦* of 4♥* of zelfs 4♠*). Na 4NT zul je de knoop moeten doorhakken: Pas of 5♣ of zelfs toch 6♣. Dat laatste lijkt niet goed; Maat heeft immers verteld dat ie niet zo geïnteresseerd is in een ♣-slem. Omdat het Butler is, is 5♣ niet heel gek Mocht het nodig zijn dan kan er altijd een ♦ of een ♥ weg op een hoge ♠ en als er een ♣ plaatje kaal zit dan zijn die problemen ook getackeld.

Het hele biedverloop dus:

<i>West</i>	<i>Noord</i>	<i>Oost</i>	<i>Zuid</i>
Pas	1♥	Pas	1NT
Pas	2♠	Pas	3♣
Pas	3NT	Pas	4♣
Pas	4NT	Pas	5♣
Allen Pas			

Het hele spel

Spel 20 W/A

♠AV82
♥B9432
♦AHB
♣A

♠B974
♥V87
♦V6
♣VB43

N
W O
Z

♠653
♥H106
♦987432
♣2

♠H10
♥A5
♦105
♣H1098765

Zoals te zien is, is 5♣ een lay-down (Toch geen 6 vanwege het ♣-zitsel). 3NT is ook wel te maken (omdat ♦Q goed zit en valt)

Hoewel het donderdag butlertelling was zat in de B-lijn iedereen in NT en in de A-lijn wist slechts één paar het (veel betere) 5♣ te bereiken.

Afsluitend een spel waarin de titel een rol speelt:

Allen kwetsbaar en je zit West met deze verzameling:

♠65
♥H109
♦AV1083
♣V105

N
W O
Z

Je hoort Zuid openen met 1♥ en je mag. Zelfs in Paren zou ik met deze hand niets doen, maar in Butler is bieden uit den boze. Een voormalig Nederlands kampioen zei ooit: “je moet minimaal een zeskaart met 12 punten of een vijfkaart met 14 punten hebben om op 2-niveau te volgen”. Dat ging

dan over Paren en over gelijke kwetsbaarheid als ik me goed herinner. Die gelijke kwetsbaarheid gaat hier ook op, maar voorts gelden er voor butler eerder strengere regels.

Dit gebeurde aan één tafel:

23, Zuid / Allen

<i>West</i>	<i>Noord</i>	<i>Oost</i>	<i>Zuid</i>
---	---	---	1♥
2♦	Pas	Pas	Dbl
Pas	Pas!	2♠	Dbl

Allen Pas

Zuids eerste Doublet was Take-Out ofwel beschermend (beschermend als in Maat beschermen voor een Strafpas), waarop Noord met graagte paste. Oost probeerde de zaak nog te redden met 2♠, maar ook dat kwam niet door de keuring. Zuids tweede Doublet was straf.

Het hele spel:

Spel 23
Z/A

♠B974
♥-
♦HB96
♣A7642

♠65
♥H109
♦AV1083
♣V105

♠V10832
♥7653
♦2
♣983

♠AH
♥AVB842
♦754
♣HB

N
W O
Z

De verdediging was genadeloos: een kleine ♦-start en steeds ♦ na als Zuid weer aan slag kwam. Nadat de rookpluimen opgetrokken waren, was het resultaat 2♠! -/- 4 voor 1100 en 12 imps voor NZ.

Hier is de vraag stellen (To bid or what to bid ?) haar beantwoorden: gewoon passen met die Westhand. En Oost had er ook beter aan gedaan om te passen (laat West zijn eigen boontjes maar doppen).

Mike Reuser